

патріотів не встигли до нинішнього окопачно перевести, то встигнуть тисячі, бо почини вже зділяти перші, послідніми же, остався лиш дальше діло вести и усовершити. До того конечно треба постаратись в першій лінії о якъ найбільше число членів для наших, в тѣмъ отношеніи первостепенныхъ товариствъ: для „Руской Рады“, „Просвѣты“ и „и.м. Качковского“, и повести дѣло такъ, *щобы каждый членъ тыхъ товариствъ бувъ взорцемъ доброго и неустрашимого руского патриота.* Одного и другого не встигнуть видѣти сихъ товариствъ здѣлать самі безъ горячаго сподѣянія зъ Вашої стороны и для того отзывается „Руска Рада“ теперь до Васъ, Братя: не откажыте намъ в сѣмъ такъ важномъ дѣлѣ Вашої широчіи помочи. Каждый зъ Васъ, у кого руске сердце, для кого народне дѣло святымъ, пай навѣтъ хвилки не надумесь и чимъ скорше зголоситъ свое пристушеніе в наведеніи товариства и побуджуе и привакуе другихъ, менше рѣшительныхъ до того. Тримиліонній нашъ народъ не бувъ до нинішнього в силѣ доставити сѣмъ жизненнымъ нашимъ товариствамъ выше двохъ тысячей дѣйствительныхъ членівъ! То бѣльше вже, якъ легкодущіе! Такой маленькій народъ якъ Словенцѣ, умѣвъ доставити своему популярно-литературному товариству св. Могорта зверхъ 10 тыс. членівъ и хорошо выйшовъ на тѣмъ, а мы малиби остати по заду? Нѣ, Братя! Русинъ, хочъ пѣзно взявся до жнива, по таки не лишъ догонивъ прочихъ, випередившихъ его женцівъ, а и перегнавъ ихъ. То жъ до дѣла, однакъ широчіи и сѣмъ постоянностею! Мы не залишимо нічого, щобы Вамъ в тѣмъ прийти в помѣчь, а коли зросте число нашихъ членівъ, зѣвнемъ Васъ всѣхъ, здамо Вамъ справу зъ нашої дѣяльности, порадились, що и якъ на будуще чинити, и при Божій и добрыхъ людей помочи добьемось до нашої цѣли!

Отъ нинішнього затымъ най стане нашимъ народнымъ закономъ, що: *„всякій Русинъ, у кого есть яке-такое майно або становине, у кого бье руске сердце и кому дорогой рускій народъ, а вже таки безъ выпятку вселій свляченикъ, урядникъ и учитель — повиненъ бути членомъ передовсѣмъ товариствъ: „Руской Рады“, „Просвѣты“ и „и.м. Мих. Качковского“ во Львовѣ.*

Братя! „Руска Рада“, поставлена Вами и своимъ статутомъ на сторожи святыхъ правъ руского народа и гѣшившася доси все Вашимъ повнимъ довѣріємъ, надбесь, числитъ и жадае отъ Васъ въ интересъ руского народа, щобы Вы всѣ, безъ рѣжницъ мнѣній в нашихъ поменшихъ домашнихъ дѣлахъ, всѣ якъ одинъ мужъ — бо ворогъ не спить — не дали довго ждати на переведеніе того народнаго закона!

Отъ Видѣлу „Руской Рады“.
Во Львовѣ, дня 1 (13) липня 1883.

Справозданя зъ выборѣвъ до Сойму.

Выбѣръ в Турцѣ. (Конецъ.) Передъ розпочатемъ выбору посла выступае п. староста в сали межі выборцами и откликучись тамъ на уставу выборчу выбирае трехъ членѣвъ до комисіи,

роумѣсь всѣхъ приклонникѣвъ жидовско-польского табору, — а п. почтарь Брысь, стоячи таки коло старосты, читае зъ картки дальшихъ чотырохъ и пропонуе взяти ихъ до комисіи — розумѣсь, такихъ, якъ и тамтѣ три. О. Яворскій, выборецъ зъ Лѣмной, заявляе, що треба намъ выборцамъ узнати право способу выбору тыхъ чотырехъ членѣвъ комисіи и пропонуе дальше, щобы не отъ разу всѣхъ чотырехъ выбирати. Но дарма. Повстае великій галасъ и крики: „Precz z Moskalami! komisya już wybrana!“ О. Чайковский рефлектуе п. старосту и просятъ его, щобы зробивъ порядокъ и щобы зарядивъ або формальне голосованіе надъ выборомъ каждого поодинокого зъ тыхъ чотырехъ членѣвъ комисіи, котрыхъ выборцѣмъ выбиратъ, або бодай щобы выборцѣмъ противныхъ мнѣній ставали по одной и другой стороны салѣ. И тое представленіе нічо не помогло; п. староста заявивъ, що комисію вже выбрана, и кляче тыхъ, що самъ выбравъ и тыхъ, що п. Брысь выголосивъ, всѣхъ сѣмъ до той другой маленькой комнатки. Тамъ уконституовалася комисію при неслыханомъ галасѣ, выбравши собѣ председателемъ п. Батыцкого, пров. директора школы в Турцѣ. До той комнатки, где славетна комисію сидѣла, не мѣгъ нікто зъ смертельныхъ вступити; на дверехъ ставъ славно-зѣбстный п. Вонсовичъ, а цѣлый вѣходъ до той комнатки загачено якими найменше 30 жидами такъ, що соли кто бувъ закликаны до голосованія, то председателъ комисіи имя прочатавъ, Вонсовичъ стоячи в дверехъ голосно тое имя и прозвище повторивъ, а жидки пускали выборца зъ шуханцами або безъ нихъ — посли того, якъ видѣли, на кого кто голоуе. Що тамъ при той комисіи дѣялось, якъ кто голоувавъ, кто за кого стававъ, якъ имя и прозвище выговлявъ и що комисарѣ писали, — того нікто знати не може. Комисію выбрана неправно, бо властиво кромѣ п. старосты и п. Брыся нікто при тѣмъ выборѣ удѣлу не бравъ, не голосовано посли жадной формальности, не выбрано и черезъ аклямацію, — протое комисію выборча була неправна и некомпетентна до переведенія выбору. То одно. А друге, выдаеся намъ цѣлкомъ неправнымъ и дивогляднымъ, щобы комисію выборча могла урядувати въ такѣмъ мѣсци, где для выборцѣвъ приступъ або цѣлкомъ неможливый, або збронированный. Выборъ посла есть актомъ парламентарнымъ, — а при каждомъ дѣйствѣ парламентарномъ не могутъ бути выключены отъ притомности тѣ, котрі творятъ тѣло парламентарне. Тѣло цѣлковите при актѣ парламентарномъ в сѣмъ случаю творили всѣ правно-притомный выборцѣ, комисію черезъ тыхъ выборцѣвъ выбрана мала содѣйствовать выборцамъ зъ стороны формальной, а ц. к. комисарѣ правительственный мавъ только удержувати порядокъ и перестерѣгати, щобы зъ формальныхъ взглядовъ все по можности было заховане. Наколи того разу в Турцѣ комисію выборча, — приступѣмъ хотябы и правно була выбрана, що не есть, — в такѣмъ мѣсци дѣйствовала, с. е. переводила выборъ, где нікто зъ выборцѣвъ, кромѣ Вонсовича и кількохъ близше поставленныхъ жидѣвъ, участі мати не мѣгъ, — то длатого мѣгъ той выборъ бути переведеный неправно, безъ контролѣ тыхъ, котрі мали право посла выбирати. Що ту сказане мае свою правну подставу, тое дастся дедуковати зъ рѣжнородного становиска.

товариство приступъ новымъ силамъ молодыхъ неасѣбныхъ Русинѣвъ и усуне важну перепону дѣяльности.

Наконецъ важною такожъ есть обставиною, щобы въ развою дѣяльности тов. им. Шевченка уважано на отповѣдній подѣлъ працѣ. Мы вже выше вказували на потребу переведенія реформы в нашихъ товариствахъ в тѣмъ направленіи и предложили проектъ реформованія Гал.-руской Матицѣ, придѣливши їй працѣ и выданія научній, а задержали для „Просвѣты“ и тов. им. Качковского“ працю и выданництва популярно-просвѣтній. Статутъ тов. им. Шевченка вправдѣ придѣляе ему словесну працю для потребъ руской интеллигенціи, однакъ мы бажалибы ще докладнѣйше означити сѣю задачу. Колибы справдѣ повелось у насъ перевести такую реорганизацію товариствъ литературныхъ подѣлъ взглядомъ подѣлу працѣ, а Гал.-руска Матица перевяла на себе роботу научную, то тов. им. Шевченка повиннобъ плекати красную литературу, для котрой развою Шевченко положи въ бессмертній заслуги. Тутъ розкрывався посли нашей думки зарѣвно вдячне подѣлъ взглядомъ суепольнымъ поле до дѣланія, якъ хосенне подѣлъ взглядомъ матеріальнымъ. Выдаваніе творѣвъ поэтичныхъ, добрыхъ оригинальныхъ повѣстей и взѣрцевыхъ перекладѣвъ найзнаменитшихъ творѣвъ красной литературы европейской, выдаваніе мѣсячника, котрый мавбы на цѣли поддерживать литературну звязъ съ Русинами украинскими, преміи и запомоги для рускихъ писателѣвъ — се булабъ задача, за яку повинно вятись всѣми силами тов. им.

Н. пр. теперь в Турцѣ засѣдала нѣбы-комисію одного политичного крою, а ц. к. комисарѣ правительственный дувъ в ихъ трубу, — отже тая комисію могла неодна такѣ допустити умысно або и неумысно, що може уневажнити поодинокій голоуе, и еслибы тое было в протестѣ поднесено, то може мати неразъ впливъ на неважностъ цѣлого выбору. Но если комисію выборча переводитъ выборы в той способѣ, що прочіи выборцѣвъ нічогабось знати не могутъ, — то не могутъ внести и протесту задля несправедливого переведенія выбору черезъ саму комисію, бо не знати противъ чого властиво протестувати, хотябы щось комисію и найнеопрраведливѣйшого поновила.

Се тверженіе найонѣйше покажесь ако осправедливе на одномъ приключеню, котре сталося власне при нѣбы-выборѣ посла в Турцѣ. Комисію неправно выбрана, засѣвши в комнатѣ для нѣкого неприступной, якъ сказано, уконституовалася и выбрала собѣ на председателѣ п. Батыцкого, а тое вѣдомо намъ зъ того, що п. Батыцкий державъ славу бесѣду инаугураційну передъ выборомъ и густо-часто выбѣгавъ зъ комнатки до салѣ, где выборцѣмъ стояли, и завзывавъ до порядку особливо того, кто шуханца-бокса дѣставъ отъ жидѣвъ, бо той зъ болю кричавъ и черезъ тое мавъ робити гарнидеръ. Такожъ и той отримавъ Ordnungsruf, кто давъ голоуе на Антоновича, бо такому жиды ногу подставили, а отъ унавши — залавѣ. Мы могли такожъ домышлять небувъ списанный анѣ алфаветично посла назвъ выборцѣвъ, анѣ посла назвъ селъ, только посли узнанія жидовско-польского комитету, котрый знавъ, кто буде голоуовати на п. Łozińskiego, — отже тыхъ якось нѣбы напередъ кликали. Но, але то менше вже. Якъ кто голоуовавъ, того не было чути и нікто зъ насъ того не знае, хыба самъ о собѣ. Одно лишъ голосованіе п. старосты было всѣмъ вѣдоме, бо коли п. староста, фунгуючи яко ц. к. комисарѣ правительственный и будучи заразомъ выборцемъ, давъ своій голоуе на п. Łozińskiego, то Вонсовичъ, стоячи в дверехъ, кілька разѣвъ крикнувъ зъ цѣлого горла: „Pan Starosta dał głos na p. Łozińskiego!“ Памятайте, щобысьте всѣ сѣ паномъ старостою держали. Тѣи выбрыки Вонсовича подобались дуже ц. к. секретареві старосты и ц. к. инспекторви податочному и тѣи паны оба в нѣчѣмъ не хотѣли зѣбстати позаду Вонсовича. Чи тымъ панамъ было тое все до лица, — то ниша рѣчь.

По пѣвторагодинномъ голосованю, коли вже жидовско-польска клика узнала, що по ей сторонѣ бѣльше число голоуовѣвъ, послила заразъ до уряду телеграфичного денешу, щобы во Львовѣ п. Łoziński узнал о swoim tryumfie. Жидова тогда почала троха усуватись, Вонсовичъ такожъ уступивъ, и вже лекше было приблизитися до дверей, ведучихъ до комнатки, увидѣти славетну комисію и придивитися ей оконечному дѣлу. Кількохъ священникѣвъ стало близше, а на передѣ о. Яворскій зъ Лѣмной. Председателъ комисіи п. Батыцкий кляче: „Jasenty Pnicksi z Jaworu“. Надходить дѣйстно Яцько Ильницькій зъ Яворы, клячесь низько комисію и подае карту легитимацийну п. председателеви. П. председателъ: „Na kogo głosujecie?“ Ильницькій: „На кого люде“. Председателъ: „Ta to trzeba wyraźnie powiedzieć imię i nazwisko“. Ильницькій нічого не каже, только

Шевченка. Передовсѣмъ отже належалобъ дальше вести издаваніе „Правды“, яко писма чисто литературно-научного сѣ выключенемъ политики.

Въ Коломыѣ основалось минувшого року „Перше руске литературно-драматичне товариство“, котре поставило собѣ задачу, давати аматорскій представленія драматичній, дѣяти о развоіи и обогаченіи литературы драматичной руской и в тѣй цѣли выдавати и преміювати оригинальній и перекладаній творы драматичній. Не вѣдетно намъ, якими средствами орудуетъ се нове товариство, та чи Коломыя здобудеся на стѣлько силъ, щобы успѣшно могли трудитись на тѣмъ необробленомъ поли. Зъ засады вѣсьмо вправдѣ противниками централизаціи и тому похвалялисьмо, що товариство господарско-промислове выбрало собѣ осередкомъ Станиславѣвъ. То жъ и сѣму товариству литературно-драматичному бажавемо якъ найкрасшого розвѣшту; замѣтимо однакъ, що подобну задачу сповняе „Руска Бесѣда“ во Львовѣ, а подѣ въ зарядомъ стоить рускій народный театръ пп. Биберевича и Гриневецкого. Задача та не только важна, але и дуже трудна и тому потребуе такожъ скупленія и организациі силъ и певной системы в работѣ. Не можемо тутъ выступити сѣ певнымъ проектомъ, бо не знаемо фактичного стану тов. литературно-драматичного, а звертаемо лишъ на тѣмъ мѣсци бачностъ родимцѣвъ, чи и тутъ не далибось досягнути красной успѣхи отповѣдною организациєю и звязцю обохъ згаданныхъ товариствъ. (Д. б.)

обмыраел на воѣ боки, а жидъ, стоячи посли него, каже голосно: „Łoziński“. П. председателъ Батыцкий: „No, proszę pisac Łoziński Władysław“. Наколи свѣтла комисію и ц. к. комисарѣ правительственный не робятъ жадной уваги, а дотыкнисьмоводцѣ завято пишутъ, отзывается о. Яворскій такъ: „Свѣтла комисію! Намъ не дозволяють боу анѣ видѣти, анѣ чути, якъ котрый выборецъ ту голоуовавъ. Сѣмю спытатись, чи такъ всѣ члены голоуовали, якъ сей честный Ильницькій? Всѣ голоуы комисіюющихъ закричали: „Łoziński!“ О. Яв. каже: „Ба, та бо сей честный господаръ Ильницькій не голоуовавъ еще на тѣмъ, го, отъ еще жадного имени не выголосивъ, а тѣмъ Łoziński, котре п. председателъ комисіи каже выговлявъ, якобы сѣмъ газда мавъ выговлявъ выговивъ сей жидъ.“ На тое заявленіе розгорѣлася цѣла комисію и крикнула: „E, co tu kłaniasz, to nieprawda“. О. Яв. каже: „Но ты прѣшу спытати самого ч. Ильницького.“ Но тѣ председателъ шптасъ: „A co prawda, że wy głosowali na Łozińskiego?“ Ч. Ильницькій отповѣдывъ: „Нѣ, я на нѣкого не голоуовавъ, — то хыба тѣ комисію троха почервонѣла и всѣ кажутъ: „A, co powiesz, to nieprawda“. О. Яв. каже: „Злаебъ, та рожуеся повторилося ту днесъ не разъ и не два, а небуло кому свѣтлу комисію на тѣи рожуе-и тѣмъ звернути; не треба було свѣтлой комисію до тѣи цѣпки ззаиратись, а в притомности всѣхъ членѣвъ борцѣвъ выбѣръ перепроваджувати.“ Отже тѣ наглядный випадокъ дае найлучшій доказъ наповыше тверженіе, що комисію повинна в притомности всѣхъ выборцѣвъ выбѣръ переводити. До протоколу не хотѣла свѣтла комисію при цѣлѣ жадныхъ увагъ выборцѣвъ принимати; всѣ заявили: „wolny protest“. Протестъ буде внесеный и мною в тѣмъ протестѣ поднесено, о чѣмъ ты не оминаемъ, хыба тогда не залишишь довести, якъ на тое часъ приде. О финаловій операціи при выборахъ даюбось много повѣсти сказати, але о тѣмъ такожъ познѣйше. Дотыкнисьмо сказати на тешеръ, що бѣльше скандалѣвъ в выборахъ певне не дѣялось нѣгде, якъ тешеръ при выборѣ п. Łozińskiiego. Якъ будутъ зъ тѣмъ жнива, увидимо.

При законченю опису сей скандаличной драмы выборчю насуваеся намъ на мысль мѣжъ нами еще одна гадка. Сумно дуже выгладеть, если подѣ плащикомъ патриотизму можна замѣстити обывателямъ краю свои найсватѣйшій обовязкъ замѣсть для загального добра працювати, хотябы вже за той тяженькій крейцаръ, котрый вѣдний народъ титуюмъ податку муслитъ осклады. Маемъ ту на гадцѣ многыхъ учителѣвъ школъ народныхъ в Турцѣ и в турчаньскѣмъ повітѣ. Вѣ загалѣ есть ихъ ту мало, но и зъ тыхъ, вѣнявшихъ кількохъ, всѣ прочіи убравшись в плащикъ патриотизму польского вѣ школъ малъ роблятъ, а за тое коло скла дуже чисто ходять. Правда, дуже сумно, але нема где правды вѣ

Сконфисковано.

Олегъ.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛИТИЧНИЙ.

Австрійсько-Угорська Монархія.

(Сойми краєві) низшо-австрійській і шлескій вже покінчили свої обряди. Для 20 л. червня рівночасно з закряттєм сойму низшо австрійского, открито сесію сойму буковинского, а 24 ского, открито сесію сойму Далматін.

(В соймі замьбурубськєм) внесли недавно консервативны проект реформы выборов до сойму краєвого, котрый однакож зостав откинєный, не позыскавши большости двох третин.

(Сойм стирійскій) удѣляв выдѣловн краєвому вступити доверѣя до рады державной нецији против новелъ школьной.

(Заком о будовѣ желѣзницъ Стрий-Бескидъ) вже узыскав цѣсарску санкцію. На кошта техначныхъ працъ и выроблена плановъ вызначена сума 100,000 зр., котра мае бути ужита въ р. 1883, взгляду 1884.

(Конверзія угорской золотой ренты.) Мы вже малл случайнѣе вказати на заходы угорского правительства, чтобы въ господарств державной довести до рѣвноваги межъ приходами и расходами.

становище капиталистѣвъ французскихъ. На каждый однакъ случай рѣшилася заангажована группа капиталковъ въ першѣй способной хвилѣ присутиити до укѣпченя операциј.

(Реорганизация ландверы) поступає, якъ доносить „Politik“, напередъ. Передовѣсьм перенесеней будуть штабы и кадры баталіонѣвъ до стациј доповняючихъ дотычныхъ полковъ инфантеріи.

(Въ академіи рѣмничей въ Відни) мае бути поѣсла оголошена урловонъ Wien. Ztg. откритый курсъ спеціальный для нижинерѣвъ культуры льсовон.

ЗАГРАНИЦА.

Россия. Газеты оголашуютъ текотъ адресы, врученон царевнѣ подчасъ коронаціи черезъ депутацию болгарску. Адреса тая розпылаєсь въ словахъ запевненія вѣрно-подданчихъ чувствѣвъ болгарского народа для наследника „царя-освободителя“ и въ имнахъ похвалныхъ для „всеомогущего протектора“ Болгарии.

Въ Варшавѣ повторились 18 с. м. зновъ розрухи студентскій. Рано тогожъ дня студенты, ирѣшювши на выклады, застали университетъ замкнений, а коли зажадали, чтобы ихъ доущено до ректора, наслѣсьвъ передъ университетъ оберполицимайстеръ Батуриинъ съ отдѣломъ войска и завѣзавъ студентѣвъ, чтобы роздѣлшисл.

Имеччина. Комисіи соймава скончила вже наряды надъ проектомъ церковной новелъ, котрой рефератъ опрацюювавъ консервативотъ Андре.

Франція. Манѣстаціи французскихъ и итальяскихъ радикалѣвъ въ зимовѣмъ цирку въ Парижѣ стоить все еще на порядку дневномъ прасѣ.

Органы консервативной не приписуютъ партиі, отъ котрой вышла тая прокламация до зближеня двохъ народѣвъ, нѣякого политичного значеня.

Армія французка довершила свои подвиги на Мадагаскарѣ занятѣмъ Томатавы. По занятю сєи многоважнои точки, предложивъ адмиралъ Пьеръ Говасамъ яко ultimatum: узнане протекторату Франціи надъ обѣновѣнымъ побережѣмъ, заплачене 1 1/2 миліона фр. индємнизациі и унормоване права набуваня землѣй черезъ Французѣвъ.

Норвегія. Судъ надъ обжалованными министрами розпочнєса дня 7 серния с. р., а складъ сего суду перевєдєно недавно по довгихъ и утяжливыхъ пересправахъ.

Греція. Минушого тыжня прибула до Атенъ депутация Грековъ въ Варны съ жалобою на гнетъ, якого дѣлають подданн Греціи отъ правительства болгарского.

Сербія. Въ Чайхарѣ розпочаєса 19 с. м. процесъ противъ участниковъ розрухѣвъ гамбургскихъ.

Ромунія. Лондонскій корреспондентъ N. fr. Presse заперечує, мовьбы правительство ромуниске старалось наклонити Бисмарка до интервенциі на рѣчь претенціи Румуніи въ справѣ дунайскѣй.

Иверія. Справы политичной довели до роздѣлу и непорозумѣнъ межъ духовенствомъ въ Испаніи.

Духовенство низше держитъ оторону карлистѣвъ, а свѣжымъ доказомъ сєго єсть манѣстаціи, выправленя питомцами семинариі духовной въ Тарагонѣ съ заявленѣмъ симпатіи для карлистѣвъ.

НОВИНКИ.

— На вѣче! За колька днѣвъ вже, въ Пятницю 17 (29) с. м., отбудєєса въ „Народномъ Домѣ“ во Львовѣ Народне вѣче.

— Комитетъ вѣчевый завѣдомляє всѣхъ сєлянъ и мѣщанъ, котры намѣрають взяти участь въ Народномъ вѣчу въ пятницу дня 17 (29) с. м., що вже отъ полудня въ четверъ 16 (28) члєны комитету будутъ ихъ ожидать въ „Народномъ Домѣ“ и постарають о ихъ, по возможности, найдѣгодѣйшєе умѣщенє.

— Испитъ доспѣлости въ гимназіи въ Золочевѣ отбывєса въ дняхъ 14—21 с. м. подъ проводомъ инспектора краєвого п. Солтыкевича.

— Ректоромъ львовского всеучилища выбраный на рѣкъ школьный 1883/4 проф. права каноничного и посоль до рады держ. дръ Эдвардъ Ритнеръ.

— Майже безперерывной дощъ падаєвъ во Львовѣ мн. недѣль — ажъ до понедѣлка рано; въ понедѣлокъ зачало трохи выногоджуватисъ.

— „Sejm krajowy“. „Зъ многихъ сторѣвъ доведумєсь“, пишє Gaz. Narod., „що межъ выбранными послами пронагуєсь думка, чтобы послы на часъ сєсїи соймовон зѣхали до Львова съ родинами...“

— Лвовѣвъ (жєд. прив.). На будынку соймѣвѣмъ повѣває польска „народова“ фана. Możliwość w kraju zjechało вже майже въ комитетъ.

— Лвовѣвъ (жєд. прив.). На будынку соймѣвѣмъ повѣває польска „народова“ фана. Możliwość w kraju zjechało вже майже въ комитетъ.

— Зъ Богородчанского ишуть намъ: Въ 64 ч. „Днѣвъ“ въ новинахъ „Нова патрїотична польска финансовая комбинация“ сказано, що „Русины рѣшають только въ одной жєвѣвской радѣ повѣстовѣвъ, маючи тамъ свою большоту.

— Зъ Богородчанского ишуть намъ: Въ 64 ч. „Днѣвъ“ въ новинахъ „Нова патрїотична польска финансовая комбинация“ сказано, що „Русины рѣшають только въ одной жєвѣвской радѣ повѣстовѣвъ, маючи тамъ свою большоту.

скарбовій урядника гр. Филипа и Гизель Стадіо-повъ. Руонъ, о. Заклинскій єсть заступникомъ маршалка, а оо. Пачонокъ и Паукъ видѣловыми, отже и въ видѣлѣ большій руска.

— Президія ч. и. намістництва заказала рекриптомъ зъ дня 18 с. м. ч. 4506 трафикамъ продажъ „Kurjer-a Lwowsk-ogo“, „Rólow-ogo Domin-a“, „Straznic-y“ и „Sztandar-u“. О скілько намъ звѣстно, єсть се першій такіи заказъ въ Галичинѣ.

— Наші жандармы. Подъ заг. „Пошанованье законѣвъ основныхъ въ Галичинѣ“ подає Dz. pol. слѣдуючу „новинку“, характеризуючу дуже яокра-во, якъ-то у насъ органы публичного безпечен-ства розуміють и шанують свободу личну и свобо-доу пробуваня (на якѣмъ мѣсці), — свободи, заперученій воімъ горжаннямъ держави основни-ми законами. — Дрѣ Еяль Дуниковскій, геологъ, выбраєа сими днями до Мѣльницѣ, въ цѣль геологичныхъ студій. Однакжъ заразъ по приѣздѣ приходить жандармъ и починає ученого видагувати. Дрѣ Д. ѡтповѣдає, кто ѡнъ и по що приѣхавъ. Жандармъ сразу вдоволиєа сямъ, однакжъ потѡмъ, коли дрѣ Д. вышшовъ за мѣсто, дѡгнавъ его и зневоливъ сейчасъ вертатись, а то щоби вылегитимуватись. Ученый сповнивъ при-казъ жандарма, а повернувши до мѣста, показавъ паспортъ. Жандармъ замѣтивъ на се, що „иден-тичнѡсть лая“ уважає за сконстатовану, однакжъ що до студій геологичныхъ, то потрібно на се особноє призволеня, чи тамъ offense Ordre; а позаякъ дрѣ Д. сего не має, то муситъ его ѡт-ставити до староства въ Борщевѣ. Дарѣмъ були воіъ представленя ученого; жандармъ не давъ собѣ вѣчного говорити о личной свободѣ, о тѡмъ, що въ Австрій властиво навѣтъ паспортъ злишний... и съ ведикою бѣдоу згодився на выданье теле-граммы до борщевского старосты. Однакжъ ста-росту або не було сѣбноє съ ѡтповѣдоу, або може выдалось ему поступованье жандарма оправданымъ. Досить, що ѡтповѣдоу не надходила, и дрѣ Е. Д. почавъ бувъ вже годитись съ думкою о недобровольномъ проходѣ съ жандармомъ до Борщова. На щастье вызволивъ дра Дуниковского зъ рукъ жандарма дѣдичъ Мѣльницѣ гр. Борковскій, который якъ разъ въ часъ повернувъ бувъ до дому, и котрого интервенція увѣчалась скорымъ успѣхомъ. Описавши сей характеристи-чный фактъ додає себѣ дрѣ Д. замѣтку, що владне передъ кѡлькома недѣлями робивъ студія геологичнѣ въ Россіи, а воіъ тамошнѣ власти були для него упереджаючо крѣчѣ и помѡчнѣ; бувъ впрѡчѣмъ такожъ и въ Франціи и въ Нѣ-меччинѣ и въ Швейцаріи, а предѡбно и въ Га-личинѣ лучивъ ему такіи выаодкъ. Путаєсь дальше, якъ прѣдѣ требабы мати въ Галичинѣ документа, щоби нѣкто не боронивъ работи студій геологичныхъ?!... Мы додѣмо ѡтъ себе тѡлько се, що наведеный фактъ єще и сямъ характери-стичный, що ясно показує, передъ кимъ то ц. к. галицкій жандармы мають большій респектъ: чи передъ дромъ философіи и ученымъ, чи передъ дѣдичомъ и графомъ...

— О Крашевскімъ заховують воіъ лѣпше повн-формованій нѣмецкій журналы доєи всеѣще глук-боє мовчанье. Найважнѣйшою вѣстею, котра ствержує выказану нами вже попередню думку, що справа Крашевского буде дѣйстно „въ вели-комъ стили“ — процесомъ о головному зраду (державы и краю), — єсть вѣсть, котру подає краковска „Реформа“, що гр. Брохоцкій, который удававъ телеграфично до пруюкого министра юсти-ціи съ запытаньемъ, яка кавція потрібнабы була, щоби Крашевского пуцено поки що на волю, одержавъ на се свое запытанье слѣдуючу ѡтпо-вѣдъ: „Увольнение Крашевского за кавцією єсть невозможнымъ (Die Entlassung K. aus Haft ist un- thunlich).“ Еслибъ ходило о що небудь маловажно-го, то правительство певно не противилобѣ такъ рѣшучо выпущеню на волю за кавцією такого Крашевского. Въ виллѣ арештованого найдено мабуть множество шифрованныхъ корреспонденцій, всякй малы (гдеякъ зъ нихъ мабуть єсть печатка-ми нѣмецкого военного штабу), — а помѣжь и-ными арештованными находится также кѡлька войсковыхъ; одинъ зъ нихъ (телеграфистъ Генцъ), мавъ починити важнй зѡзнаня. Крашевского пе-ревезено подѣ ескортоу зъ Берлина до Дрезна. Краковска „Реформа“ якъ разъ звергає (въ посл. числѣ) увагу своихъ читателей на приличне захованье супротивъ цѣлоєи сѣи аферы цѣлоєи европейской прасы; „що больше“, каже, „навѣтъ нѣмецко-прусскій часосисовъ, котрѣ дуже добре зна-ють, якъ задивляєсь Краш. на политичну ируску систему, накинѣну нынѣ цѣлою Нѣмеччинѣ, захо-вуются супротивъ сѣи справы съ признаня гѡдно-го предметностю, регеструючи тѡлько факты“. Ся интересна замѣтка польской га-зеты найлѣпше показує, якъ погано, неразъ безъ наименьшого почутя справедливости и чести, — непередметово и неприлично — заховувалась мнву-шого року майже вся польска праса вже не су-противъ одного або кѡлькохъ лицъ, але супротивъ цѣлого загаду нашоєи интеллигенціи, а навѣтъ на-шого народа, подчасъ звѣстного руского процесу о головному зраду; якъ то радо розтрублено по цѣломъ божѡмъ свѣтѣ, що — Rusini(!) stracili zaufanie u kogoju... Ба, еще теперь покликуются польскій „дѣятелъ и мужъ стану“ дуже радо на рускій процессъ, яко на якійсь незвичайно важнй фактъ, знаменуючій якусь нову эпоху въ поглядѣхъ мѣрадныхъ сверъ на нашъ народъ... Му-симо еще додати, що російскій „Новості“ рѣшучо перечатъ вѣсти, будьтобы при арештованю Крашевского ѡтгрывали ролю якѣсь „россійскій денуциант“. И російска печать дуже самна-тно ѡтносится до арештованого повѣстенисателя.

— Тиса-Еояарона афера — путаєсь що разъ бѡль-ше; зѡзнаня свѣдѡкѡвъ перечатъ часто одинъ дру-гий, такъ що лишь малу часть свѣдѡкѡвъ рѣшено записуєати. Объективною переводженю процесу стоять на перешкодѣ дуже провокующе станови-ско, яке занялѣ оборонцѣ увязнѣныхъ жидѡвъ, и велике взбурѣнье середѣ присутной въ судѡвѣй сали публики. Одинъ свѣдѡкъ ствердивъ alibi сего жидѡ, котрый побѣла зѡзнаня Морица Шарфа мавъ тримати начинье, въ котре силывала кровь рѣзаной Естеры, — а другій свѣдѡкъ твердитъ, що бачивъ Естеру еще о 1 ѡдъ год. ополудни; остаточно докладне означенье часу, теперь, по роцѣ, очевидно майже неможливо. Вѣденскій жи-довскій часосисовъ сильно нападають на предѡба-тѣля трибуналу, закидуючи ему недостатокъ без-сторонности; за те хвалять собѣ дуже державно-го прокуратора, котрый часомъ формально берѣсь боронити ѡжалованныхъ.

— О „Змартвухстанцѣхъ“ ѡтнайшовъ одинъ зъ прихильниковъ нашоєи часосисовъ въ выходящѡй до недавня польской часосисѡ „Strzecha“ (зъ 1872-ого року) слѣдуючій цѣкавій замѣтки, написаній якимъсь польскимъ повстанцемъ, въ статьи п. з. „Pamiętnik wlocozegi“. Основателемъ ихъ (т. є. Змартвухстанцѣвъ), каже авторъ, бувъ Мицке-вичъ; зъ початку назывались они „Zm. polscy“. Мицкевичъ думавъ въ религійной и патриотичной ексальтациі, — котра въ нѣмъ головно змѡглася по тяжкихъ невзгодинахъ постигавшихъ Польшу въ другій четвертій нашого столѣтя, и котра его вконецъ хнула въ гнетучій ѡбіймы психич-ного збоченя, звѣстного въ польской литературѣ подѣ именемъ Товіянизму, — о ѡтрусѡй, хочъ подданій впрѡчѣмъ римскому престолови, церквѣ польской, — о „ѡтродженю“ ѡтчины въ дорѣзѣ религійной. Товариство Змартвухстанцѣвъ за-ложене было въ цѣляхъ „народовыхъ“; — можнабъ було его назвати конспирацією религійною полу-ченою съ политичными змѡганнями. Першими его членами були повстанцѣ (зъ 1831-ого р.): капитанъ польской артилеріи Качановскій, Кабсе-вичъ, Словецкій, — и знаменитый теологъ рим-скій Семеновъ. „Регула“ Змартвухстанцѣвъ домагаєсь ѡтъ членѡвъ товариства передоєвѣмъ — якъ се впрѡчѣмъ и въ иншихъ религ. зако-нахъ — послушнѣства и пр. Повстанцѣ поль-скіи бажали — позаякъ не могли еи выбороти — Польшу вымолити. Однакжъ на якѡебы часть, зъ незвѣстныхъ блище причинъ, товариство Змартвухстанцѣвъ не могло, не умѣло або не хотѣло розвинути практичноєи дѣяльности въ цѣ-ляхъ выключно-польскихъ, — або може трима-лось якогось глукше ѡдуманого плану. Авторъ „Pamiętnik-a“ закидує Змартвухстанцѣвъ, що посвячувались майже зовсѣмъ службѣ для като-лицизму, замѣчає однакжъ по-при тѡмъ, що въ цѣляхъ ихъ лежить особливо захошити въ свои руки „oświatę krajową“. На довшій часъ вымолано ихъ яко мисіонарѡвъ до Болгаріи, где доволѣ католицизмовъ прислужились, навертаючи православныхъ, закладаючи добре веденій школы (ок. 1868). Тѡлько „Pamiętnik“. Теперь, якъ звѣстно, „зареквировано“ Змартвухстанцѣвъ до одной зъ найбільше „загрожѣныхъ“ частей ѡѡзу-лну; теперь мають они навертати вже не право-славныхъ Болгаръ, але такой католицкихъ Руонѡвъ. Теперь не мѡгбы вже згаданий авторъ нарѣкати, що Змартвухстанцѣвъ за мало уважля-ютьъ пагодове седе.

— Кієвска мѣсна рада (дума). Мы вже згадували въ ѡдномъ зъ попередныхъ чиселъ, що задля апа-ти мѣщанъ украинскихъ гѡродѡвъ та волскихъ штукъ при выборахъ, многіи користа на самоу-правѣ основаного украинского права мѣского идуть зовсѣмъ марно, а до городскихъ думъ вти-скаются непокликаній або злишній элементы. И такъ на 72 „радныхъ“ (гласныхъ) кієвской думы ледво 15 до 20 єсть такихъ, котрыхъ можнабы назвати кієвскими горожанами — послѣ ихъ мѣ-сця уродженя; воіъ прочій — люде зайшпій, чу-жинцѣ. переселенцѣ до Кієва зъ другихъ мѣстъ. Крѡмъ того треба еще и се поднести, що зъ тыхъ 72-охъ радныхъ що найменше 22 посередно або безпосередно, задля спорѡдненя або задля яког небудь „должности“, зависять ѡтъ головы и управы гѡрода, — а позаякъ на засѣданя думы не являєсь (правильно) по больше, якъ по 30—35 радныхъ, тожъ яєно, що згаданий 22 голоса становлять правильну „большѡсть“ въ радѣ. До сѣи большѡсти прилучуются неразъ такожъ раднй ин-тересованій въ всякихъ ливерункахъ и пр.

— Самосудъ надъ конокрадомъ. Въ Швидѡвскѡй волости, ковненской губерніи убили селане 10 с. м. одного „знаменитого“ атамана шайки злодѣвъ-конокрадѡвъ, звѣстного подѣ именемъ Шаркуса; имъ се було пострахомъ цѣлоєи окрестности. Многій селане формально оплачувались сему смѣливому розбѣйцѣ, ажъ вконецъ, не могучи собѣ съ нимъ рады дати, заманили его въ болото, подальше ѡтъ села, и впакували его въ болото и тамъ убили. Убийцѣвъ передано судови.

Вѣсти епархіяльнѣ.

Зъ АЕпархій Львовской.
Завѣдательство получили оо.: 1) Вол. Па-влюковскій въ Синковѣ, дек. холоѡвского; 2) Го. Назаревичъ въ Путиловѣ; 3) Ант. Левицкій въ Черниѡвцахъ дек. збарского; 4) Ем. Проскур-ницкій въ Журковѣ, дек. жуѡвского. — Сѡтруд-ничество получивъ о. Вол. Виланскій въ Тысь-меници.
Отпущки до купелѣвъ получили оо.: 1) Иоанъ Однорукъ на 6 нед.; 2) Ем. Петровичъ на 2 мѣс.; 3) Ник. Вѣлевичъ на 2 нед.; 4) Ант.

Єзерскій на 6 нед.; 5) Пет. Дольницкій на 4 нед.; 6) Алекс. Корытко на 8 нед.; 7) Илѣр. Квасницкій на 6 нед.; 8) Вас. Залозецкій на 20 дѣвъ.

Введеній въ душл. посады оо.: 1) Порѣ. Сту-пицкій въ завѣдательство Товмача; 2) Ром. Кры-жановскій въ завѣд. Дрышова; 3) Ио Дудынскій яко капеланъ Ходачкова, дек. терноѡльского.

Президія намістництва годяно на инсти-туцію оо.: 1) Юст. Дворянина на Дубѡвцѣ; 2) Ник. Яновича на Кальне.

Декретъ на заступника катисита при ре-альной школѣ во Львовѣ получивъ на часть сла-бости о. Мих. Весоловского о. Лука Бобровичъ (зъ холмской еп.).

На конкурсъ розписаній: I. пархія Долина, презентує мѣсто, речинець до 15 сѣрнія с. р.; II. пар. Копаичнѣцѣ, дек. горѡжского, на-дана прѣв.; речинець до 19 сѣрнія с. р.; III. пар. св. Варвары и ректора семинаріи въ Вѣднѣ; речинець до 22 лянна с. р.; IV. посада первого проповѣдника при митр. архикат. церквѣ св. Георгія; речинець до 16 сѣрнія с. р.

Зъ Епархій Перемыской.

Въ пропозицію принятъ: А) на парохію Тыличъ, дек. мушійского принятъ оо. 1) По-лянскій Софронъ, парохъ въ Чернѡмъ; 2) Дур-котъ Титъ парохъ въ Волѣ цемлянскѡй; 3) Хи-лякъ Володимиръ парохъ въ Борнѡмъ. Б) на па-рохію Регѣтовъ, дек. бѣцкого; 1) Клим. Конь-станскій, парохъ въ Лѣщинахъ; 2) Иги. Маликъ сотрудникъ въ Лѣтынѣ, дек. мѡкрянского, который получивши завѣдательство капеланіи Вѣлича гѡр-ного зрѣсигнувавъ зъ него и лишився при сотру-дничѣвъ.

Личный додатокъ 100 зр. на дальшій 3 роки получивъ о. Иоанъ Дуркотъ, парохъ Новон вѡси.

Еп. консисторія вѡставляє до президія на-містництва взглядомъ каноничного поставленя о. Волод. Лисковацкоєи, пароха въ Лютовискахъ, на пароха въ Краковѣ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

(+) „Strahlende Elektroden-Materie und der sogenannte vierte Aggregat-Zustand“ — Von Dr. I. Puluj. Wien 1883. Verlag von Karl Gerolds Sohn. — Подѣ по-выошимъ заголовкомъ выйшла книжка нашого земляка дра Ивана Пулюя, доцента физики въ вѣденскѡмъ университетѣ. Въ нѣй зѡбразъ и до-повнивъ авторъ свои розиравы, умѣщѣній въ спра-возданяхъ цѣсарской академіи вѣденской. Въ до-датку помѣститъ авторъ розираву: „Beitrag zur Erklärung des Zöllner'schen Radiometers“. Зъ одно-го вѣденского дневника дождѣваемъ, що фабрика физичныхъ апаратѡвъ фирмы F. O. R. Goetze въ Лиску подѣнялася сюжетковувати вынайдѣна дра Пулюя для електричного освѣтленя.

— Словаръ нѣмецко-русного, проф. Евг. Желехѡвского, выйшовъ выпускъ 5 тый, ѡтъ 241 до 280 стор., ѡбіймає слова ѡтъ „Загромадити“ до „Заченити“ и коштує 50 кр.

— На фондъ стипендіиній имени Вол. Барвѣнского прислала и-нѣ Текля Навроцка въ Станиславѡвѣ 5 зр. (именно ѡтъ себе, п. Яцикевича, п-нѣ Яци-кевичевой, п-нѣ Л. Коржиньской, и п. Кочирке-вича по 1 зр.) — разомъ 510 зр. 75 кр.

— На памятникъ бл. п. Володимира Барвѣнского выльнуло за 4 прим. „Скошеный цвѣтъ“ 3 зр. 50 кр. — разомъ 1061 зр. 78 кр.

Для п. Паславского въ Корытникахъ прислали: Н. Н. 1 зр., Вп. Лискевичъ и о. Гудыкъ въ Трибуѡвцахъ 1-50 зр.

— Для погорѣшого о. Крушинского въ Селискахъ: Вир. К. Костецкій ѡтъ священикѡвъ скальского деканата 20 зр., зложеныхъ дня 12 червня на соборчику въ Лисѡвцахъ.

Конкурсъ.

Ч. 244. На поданя желающихъ бути приня-тыми въ Руску Буроу въ Тернополю въ шк. р. 1884, вызначуєсь по приписѣ регулямина рѣчи-нець до 29 лянна (10 л. сѣрнія) 1883, съ при-мѣткою, що послѣ того дня надѡйшовшій поданя не будутъ принятѣ подѣ наряду выдѣлу. До поданъ належитъ додати:

- 1) Свѣдоцтва школьнѣ, а приватности за-вѣсье, котру клясу укѡнчили;
- 2) свѣдоцтво убожѣства;
- 3) свѣдоцтво крещеня;
- 4) заявленье, кѡлько могутъ родителѣ ѡѡпѣкуну доплачувати за желаючихъ бути приня-тыми въ Буроу, чи грѡшми, чи хлѣбомъ и въ-вѣдѣмъ;
- 5) точне означенье мѣсця и послѣдней школы, куда имъ доставитъ вѣдомѡсть о рѣшеню на ихъ поданя, а желаючи получить залучники наряду, такожъ 20 кр. почтовыми маркама, прочій на мар-ту корѡспонденціину. Крѡмъ того подаєсь до на-вѣдѣмъ:

1) що при вступѣ въ Буроу належитъ запла-чивать доплату за одинъ мѣсць зъ горы ѡтъ за-платуемыхъ мѣсцяно, за прочіихъ же першу рѣчь зъ горы;

2) поданя належитъ прислати оплаченъ руки п. Дра Лучаковского.

3) Опорожненій будутъ 4 мѣсця за доплатоу 35 зр., а прочіи за доплатоу 60 зр.

4) Питомцѣ при однакихъ условіяхъ мають першѣнство.

Отъ Выдѣлу Руской Буроєи.
Въ Тернополю, 11 (23) червня 1883.
Дрѣ В. Лучаковский.

Переписка Редакцій и Администраціи.

Ит. Иванъ Горанъ. Зъ Вално розиравы сѡ-пригаємо. Даруйте, що ѡпѡзняєсь, алежъ сѡ-возданя зъ выборовъ забирають намъ боєтъ мѣсця.

Съ симиъ числомъ розсылаєсь въ предплатникамъ „Библиот. найн. повѣ-стого свѣта“ 1 и 2 аркушъ повѣсти „Зъ веде-ного свѣта“.

Якъ заводити Правды на ладъ закомар-ской Правды?

Розказавъ Данило Тяничкевичъ, духовный Закар-маря. Накладомъ „Батьковщины“. Цѣна 10 зр., а почтоу 12 кр. Дѡстати можна черезъ редакцію „Батьковщины“.

Товариство „Прѡсвѣта“

при зближаючиєхъ испытахъ въ школахъ народныхъ, подає до вѣдомѡсти Радѣ школьнѣй священикѡвъ, катихѡтовъ, учителей и родитѣль, що книжки зъ наклады товариства, правящого Радѡу школьною на преміи для ученикѡвъ, нрѣсно оправленій, можна набути въ канцелярии товариства, улица скарѡвска ч. 2. по слѣдуючій цѣнѣ:

Перекотиполе	20
Ластѡвка	22
Добре роби добре буде	19
Розказы про силы природы	22
Оповѣданя о житю св. Бориса и Глѣба	22
Повѣстки для дѣтей	27
Сестра	17
Байки	24
У пропастъ дорога ховака	30
Зоря	24
Молитвенникъ народный	20
Исторія Руси Ч. I	27
Исторія Руси Ч. II	25
Исторія Руси Ч. III	30
Паша, душа въ господарствѣ	37
О користахъ житю неужитковъ	24
Де-що про здоровье	22
Житє св. Кирила и Методія	24

Вѡлкій замовленя высылають ся скоро и точно.

Отличный ученикъ

VII класы латинской въ Золочевѣ,

хотячи удалитъ въ горы на вакаціи, а не маю до того фондѡвъ, шукає тамже лекціи передовѣній въ домѣ рускомъ, священичѡмъ, а еєла не можна то въ якѡмъ вышѡмъ. Вѣзша вѣдомѡсть у М. Д. ганя, ученика VII класы въ Золочевѣ.

ОБРАЗКИ

на преміи для дѣтей поручає

К. М. Вознякъ

во Львовѣ ул. Орменской (на противъ „Народного Дому“) сотка по 60 кр., 1 зр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 50 кр. и 3 зр.

(18—?) Также Молитвословы для дѣтей по 15 зр., „большій“ 20 зр., „маленькій“ 30 зр.

Молитвословы для молодежи по 30 кр. оправнй въ подотво съ вытѣсно „Нагорода пильности“ по 35 кр.

Молитвенники народны по 20 кр. штука.

При замовленяхъ обѡбіймає выше 10 зр. ѡбѡбіймає съ почтеніємъ

К. М. Вознякъ

„МЕРТВІ ДУШѢ“

гумористична повѣсть Миколая Гоголя съ портретомъ автора и „Словомъ ѡтъ Выдавництва“ (278 сторѣнь великою 8-ка).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Дѡстати можна въ администраціи „Дѣла“ и въ книгарни Ставропигійской.

„КІЄВСКАЯ СТАРИНА“

ЩОМЪСЯЧНЫЙ ИСТОРИЧНЫЙ ЖУРНАЛЪ выхѡдитъ въ Кієвѣ вже 2-ій роцъ, при участи кружка кієвскихъ профѡсѡровъ и другихъ ученыхъ подѣ редакцією Ф. Г. Лебединцева.

Предплатувати можна або впрѡсть въ редакціи „К. Ст.“ Кієвъ, Софійская площадь, А. Севастьяновой), або черезъ ред. „Дѣла“. — Предплата за цѣльнй роцъ выноситъ 11 рубл. а чер-езъ ред. „Дѣла“ 14 зр. а. в.